

SÖZEL BÖLÜM

DİKKAT! BU BÖLÜMDE CEVAPLAYACAĞINIZ TOPLAM SORU SAYISI 88'DİR.

İlk 44 Soru "Türkçeyi Kullanma Gücü",

Son 44 Soru "Sosyal Bilimlerdeki Temel Kavram ve İnkelerle Düşünme Gücü" ile ilgilidir.

Eşit Ağırlıklı ÖSS puanınızın yüksek olmasını istiyorsanız Sözel Bölüme 90 dakika ayırmanız yararınıza olabilir. Sözel Ağırlıklı ÖSS puanınızın yüksek olmasını istiyorsanız Sözel Bölüme biraz daha fazla zaman ayırabilirsiniz.

Bu bölümdeki sorularla ilgili cevaplarınızı, cevap kâğıdınızdaki "SÖZEL BÖLÜM"e işaretleyiniz.

1. Olaylara bir de bu gözle bakmalısın.

Bu cümledeki altı çizili sözün cümleye kattığı anlam, aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Sorunlara bu anlayışla yaklaştığın sürece başarılı olamazsın.
- B) Amacına ulaşabilmek için çalışmalarını bu noktada yoğunlaştırmalısın.
- C) Bu gidişle okulu ancak önümüzdeki yıl bitirebilir.
- D) Bu böyle sürüp giderse onu uyarmak zorunda kalacağız.
- E) Bu ayrıntıları gözden kaçırmazsan sonuca ulaşırısın.

2. Her ortamda özeleştirisini yapmaktan çekinme-

yen, kusurlarını ve yanlışlarını hiç gizlemeden dile

getiren, yalancılıktan ve vurdumduymazlıktan

nefret eden bir arkadaşımızdı.

Yukarıdaki cümlede numaralanmış sözcüklerin hangisinde "eksik, noksan" anlamı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. Beş yüz sayfalık bu dev romanda, yazarın, olaylara ve durumlara hiç yama yapmadığını görürüz.

Bu cümlede geçen "yama yapmamak" sözüyle belirtilmek istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sözü uzatmaktan kaçınmak
- B) Anlatıma kendini katmamak
- C) Açık ve anlaşılır bir dil kullanmak
- D) Yaşanılanları olduğu gibi yansıtmak
- E) Farklı anlatım biçimlerinden yararlanmamak

4. Yaşadıkları dönemde yeterince tanınmamış bazı ozan ve yazarlar vardır. Bunlar çamurlu bir su birikintisine bembeyaz, ışıl ışıl çakıl taşları atarlar; ancak bu taşlar, zamanında pek fark edilmez. Bir gün gelir, o çamurlu sular durulur ve o güzel çakıl taşları gün ışığına çıkar.

Bu parçada geçen "çamurlu bir su birikintisi" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gerçek sanat ürünlerinin ayırımına varılmadığı ortam
- B) Sanatın, yaşamı güzelleştirme işlevi
- C) Sanatçıların ürün vermede karşılaştığı güçlükler
- D) Sanatla ilgilenen, yaşamını sanatla kazanan kişilerin azlığı
- E) Sanatçılara yöneltilen olumsuz eleştiriler

Diğer sayfaya geçiniz.

5. (I) Kasaba, ne kent, ne köy; ikisinin karışımı bir yerleşim merkezidir. (II) Türkiye'yi en iyi yansıtan yerleşim örneğidir bence kasaba. (III) Kasaba kültürü bütün yaşamımızı etkiler. (IV) Kasaba görüşü her yönüyle davranışlarımıza, ilişkilerimize yansır.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) II. ve III.
D) II. ve IV. E) III. ve IV.

6. **Aşağıdakilerin hangisinde bir "yakınma" vardır?**

- A) Bir gelip bir gidiyordu deniz
Dudakları ıslak, elleri kenetli
- B) Söyleyin söyleyin kim anlar dilimden
Kim alır yarı yolda kalmış selamımı
- C) Salkımsöğütler yıkanırken anılarda
İki âşık martıydık bulutlarda
- D) Odaları parka taşımış kimi anneler
Koşuşup duruyor bütün çocuklar
- E) Sen bitek topraklarda boy atmış güzellik,
Tırpan tanımamış otlaklar yeşilinde

7. (I) O, işlediği konuları genellikle Osmanlı İmparatorluğunun çöküş döneminin başladığı 17. ve 18. yüzyıldan alır. (II) Oyunları o dönemin düşünüş biçimini, törelerini karikatürize ettiğinden değerlidir. (III) Güldürme ögesine bağlı kalarak bilgili bilgisiz, erdemli erdemsiz kişiler arasındaki çelişkileri yansıtır. (IV) Kurumların, dolayısıyla da toplumun hicvine yönelir. (V) Mizah anlayışı, geleneksel mizah anlayışımıza uyduğundan, yapıtlarından halk da hoşlanır, aydınlar da.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde neden-sonuç ilişkisi vardır?

- A) I. de ve II. de B) I. de ve III. de
C) II. de ve V. de D) III. de ve IV. de
E) IV. de ve V. de

8. (I) Bütün dünyada geleneksel olandan, halk hikâyesi ve destandan yararlanma yoluna gidilmiştir. (II) Müzik, resim, roman, öykü, şiir, tiyatro ve sinema gibi sanat dallarının hepsinde böyledir. (III) Ben de böyle yapmak, geleneksel olanı çağdaş öykü sanatına taşımak istiyorum. (IV) Bu yöntemi ülkemiz yazınında ustaca uygulayan Yaşar Kemal'in izinde yürümek isteğimin özünde de işte bu yatıyor. (V) Nitekim son yapıtımda geleneksele yönelişim açıkça görülebilir.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde amaç söz konusudur?

- A) I. ve IV. B) I. ve V. C) II. ve III.
D) III. ve IV. E) IV. ve V.

9. (I) Bu söyleşimiz sırasında bana yönelttiğiniz sorular düşüncelerimi gözden geçirme olanağı sağlıyor. (II) Ne yapıyorum, nasıl yapıyorum sorularını yanıtlamak gerçekten kolay değil. (III) Çünkü ne yaptığımız, nasıl yaptığımız üzerinde, yazarken daha az, yazdıktan sonra daha çok düşünürüz. (IV) Aslında yazı ustalığı uzun, çok uzun yıllardan sonra kazanılan bir beceridir. (V) Bu beceri sürekli bir gelişim gösterir.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde karşılaştırma söz konusudur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. (I) Halk türkülerimizi, ezgi ve şiir bakımından kıvamını bulmuş sanat eserleri sayabiliriz. (II) Bunları söyleyenlerin seslerindeki ve okuyuşlarındaki pürüzler ayıklanınca klasik denecek kadar sağlam eserler çıkar ortaya. (III) Ne var ki türküler söyleyen ve âşık diye anılan halk sanatçılarının kimilerinin sesleri, bu eserlerin değerini gölgeliyor. (IV) Kimileri de türkülerini aşırı bir duygusallıkla söylüyor. (V) Bunlarda türkünün özüne göre değişen bir incelik, bir yorum görülmüyor.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yargı, bir koşula bağlanmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. (I) Atatürk'ün Söylev'i, yalnızca söz söyleme sanatı içinde ele alınacak kadar tek yönlü bir kitap değildir. (II) Olayların anlatımında büyük romancılarda görülen bir kurgulama yeteneği vardır. (III) Kitabın çoğu sayfaları, yaşanmışlığın yanı sıra anlatımıyla şiir yüklüdür. (IV) Atatürk, bu kitapta başarılı bir denemeci ustalığıyla karşıtlarını eleştirir. (V) İnsana özgü değerleri olumlu olumsuz yönleriyle sergiler. (VI) Zengin bir karakterler kitabı da sayılabilecek bir yapısı olan Söylev'in, bu yönüyle genç kuşakları yönlendirecek, etkileyici bir havası vardır.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yargı, gerekçesiyle birlikte verilmiştir?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

12. (I) Öykücülüğümüzün bugün belirli bir çizgiye ulaştığını ve o çizgide seyrettiğini söylemek oldukça güç. (II) Hatta bazı dönemlerde geçmişteki düzeyini bile koruduğu söylenemez. (III) Günümüzün genç öykücülerini eski öykü örneklerini ya hiç okumuyorlar ya da yarım yamalak tanıyorlar. (IV) Bu yüzden, geçmişle kan bağı taşımayan, yaratıcılıktan yoksun, son derece yetersiz ürünlerle karşılaşılıyor. (V) Bu durum, ister istemez, okurlarda öyküye karşı ilgisizlik ve küçümseme yaratıyor.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangisindeki eleştiri, öykücülerin yazdıklarına yöneliktir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

13. (I) Bir zamanlar tek isteğim ozan olmaktı. (II) Çocukluğumda birçok şiir yazdım. (III) Sonra, sürekli olarak yerli ve yabancı büyük ozanların şiirlerini okudum. (IV) On altı on yedi yaşlarıma geldiğimde, iyi bir şiirin ne olduğunu öğrendim ve kendi şiirlerimin düzeyini düşünerek şiir yazmaktan vazgeçtim. (V) Bir süre, şiir yazmayı bırakıp iyi bir şiir okuru olmaya çalıştım. (VI) Böylece, başka şairlerin de kusurlarını görmeye başladım ve eleştiri türünde karar kıldım.

Yukarıdaki parçada eleştirmen, ozan olma isteğinin gerçekleşmeme nedenini numaralanmış cümlelerin hangisinde belirtmektedir?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

14. (I) Kenya'da günlerce Klimanjaro tepelerine tırmandım. (II) Naivasha Gölü kıyısında flamingoları seyrettim bir akşam. (III) Flamingolar kıyıda pembe bir bulut oluşturuyorlar. (IV) Güneşin renkleriyle bütünleşir gibi. (V) Güneş batarken bir canlılık yaşanıyor. (VI) Sonra kuşlar, böcekler, kısacası tüm canlılar ağır ağır çekiliyorlar köşelerine.

Yukarıdaki parçada, yazarın numaralanmış cümlelerinden hangisi, kendinden önceki cümlelerin bir ögesi durumundadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

15. (I) O, folklorun bir ülkenin gerçek kültür kaynağı olduğunu savunan bir araştırmacıydı. (II) Folklorun, sadece el işlemlerinden ya da türkülerden oluştuğunu öne sürenlere karşı çıkıp kapsamının çok daha geniş olduğunu ortaya koydu. (III) Geride, dünle bugünü kaynaştıran, yarının yaratıcılarına ışık tutacak ölümsüz bilgiler ve belgeler bıraktı. (IV) Bu belgeler çağdaş yöntemlerle derlenip bir araya getirildi. (V) Böylece genç kuşakların yararlanmasına sunuldu.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde, söz konusu araştırmacının yapıtlarının özelliği belirtilmektedir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

16. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?**

- A) Anlaşma metnine her iki tarafta sadık kaldı.
B) Kimsenin etkisinde kalmadan, amaçların ve isteklerin doğrultusunda karar vermelisin.
C) Bu işte başarılı olamayacağını anladığı için hemen istifa dilekçesini verdi.
D) Kasabadan ayrılırken karşıdaki yamaçta gördüğümüz kır evleri ilgimizi çekti.
E) Bu soğukta dışarı çıkarsan yine hastalanırsın.

17. Bir anlatım biçimi olarak günlükte, gezi (I) deneme (II) eleştiri ve röportaj gibi öğretici (III) roman (IV) öykü (V) şiir gibi yaratıcı türlerden yararlanır.

Bu cümledeki numaralanmış yerlerden hangisine ötekilerden farklı bir noktalama işareti konmalıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

18. Ünlü filozof Konfüçyüs şöyle yakarırmış () "Tanırım () bana kitap dolu bir ev () çiçek dolu bir bahçe ver ()"

Bu cümlede ayraçlarla () belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri sırasıyla konmalıdır?

- A) (,) (:) (,) (...)
B) (:) (,) (,) (!)
C) (,) (:) (;) (!)
D) (:) (;) (...)
E) (;) (!) (...)

19. Yaşamı kendince algılayıp yorumlamak yerine,

önüne konduğu gibi kabul eden insanlar, düşünce

tembelidir.

Yukarıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi, yapısı bakımından ötekilerden farklıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

20. **Aşağıdakilerin hangisinde verilen dizeler basit cümle oluşturmaktadır?**

- A) Mustafa Kemal barış olmuş,
Gürül gürül akan ırmaklarda.
B) Mustafa Kemal özgürlük olmuş,
Özgürlük diye çarpan yüreklerde.
C) Mustafa Kemal bereket olmuş,
Uzanıp giden bu topraklarda.
D) Mustafa Kemal türkü olmuş,
İnanmış dudaklarda.
E) Mustafa Kemal ülkü olmuş,
Uzak yakın bütün bayraklarda.

21. Çocukken, seslerin hep o minicik kutunun içine
I II

doluştüğünü sanırdım. Düğmesi çevrilince o,
III

evimizi hoş nağmelerle doldururdu.

Yukarıdaki cümlelerde numaralanmış sözcüklerin türleri, aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

I	II	III
A) işaret sıfatı	niteleme sıfatı	işaret zamiri
B) işaret sıfatı	belgisiz sıfat	kişi zamiri
C) işaret zamiri	niteleme sıfatı	kişi zamiri
D) kişi zamiri	belgisiz sıfat	işaret zamiri
E) işaret sıfatı	sayı sıfatı	kişi zamiri

22. Aşağıdakilerin hangisinde cümlenin öğeleri doğru olarak ayrılmıştır?

- A) Dilin, / yaratıda bir araç, geleceğe uzanabilmede bir köprü, kalıcı olabilmede / zorunluluk / olduğunu bilir.
- B) Dilin, yaratıda / bir araç, geleceğe uzanabilmede bir köprü, kalıcı olabilmede / zorunluluk olduğunu bilir.
- C) Dilin, yaratıda bir araç, / geleceğe uzanabilmede bir köprü, / kalıcı olabilmede / zorunluluk / olduğunu bilir.
- D) Dilin, yaratıda bir araç, geleceğe uzanabilmede bir köprü, kalıcı olabilmede zorunluluk olduğunu / bilir.
- E) Dilin, yaratıda bir araç, geleceğe uzanabilmede bir köprü, kalıcı olabilmede zorunluluk / olduğunu / bilir.

23. I. Başarının kalıcılığını sağlamak, yılmadan çalışmayı gerektirir.
- II. Sanat eğitiminden geçmiş kişiler, her olayda bir incelik, bir güzellik ararlar.
- III. Elde edilen bilgiler, ilgililere sunulmadan önce değerlendirilir.
- IV. Kurallar, neden öyle olması gerektiği iyice düşünülerek konmuştur.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangileri, öğeleri ve öğelerinin sıralanışı yönünden aynıdır?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) II. ve III.
D) II. ve IV. E) III. ve IV.

24. Yineleme dediğimiz anlatım kusuru, aynı anlama gelen birden çok sözcüğün gereksiz yere bir arada kullanılmasıdır. Bir kavramın Türkçesiyle yabancılarının birlikte kullanılması bu tür kusurlardandır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklamada belirtilen türde bir anlatım kusuru vardır?

- A) Bunlar, belgesel özellikler taşıyan, birbirinden ilginç yazılardır.
- B) Bugün işyerinde tebrik ve kutlama ziyaretlerinde bulunduk.
- C) Eskiden, musikiyle uğraşan kişilere musikişinas denirdi.
- D) Dil, varlığımızın en güçlü dayanağı, kimliğimizin en anlamlı kanıtıdır.
- E) Günümüz insanının vazgeçemediği araçların başında televizyonla bilgisayar gelmektedir.

25. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün kullanılması uygun değildir?

- A) Onun, büroda çalışanlara ayak uyduramayan, uyumsuz biri olduğunu düşünüyordu.
- B) Eş dost demeden herkesi kıyasıya eleştiriyordu.
- C) Arkadaşına sürekli olarak, o kişilerle ilişkilerini kesmesini öneriyordu.
- D) Beğenmediği sözcüğü ya da cümleyi çizip yerine etkili sözler uyduruyordu.
- E) Yıllardır tasarladığı romanına başlayamamanın sıkıntılarını yaşıyordu.

26. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Olağanüstü kişiliği ve sıradışı dostluğuyla, tanıdık tanımadık herkesi bir sevgi çemberinin içine alırdı.
- B) Tek başına gerçekleştirebileceği birçok tasarıya gençleri de katarak bilgisini onlarla paylaşmak isterdi.
- C) Gerek özgün çalışmaları, gerekse yetkin çeviri ve derlemeleriyle, bu alandaki araştırmacılara ışık tutmuştur.
- D) Onun düşünceleri, bilimle ilgilenen, yapıtlarını okuyan, anlayan ya da anlamaya çalışanlar aracılığıyla yaşıyor.
- E) Gençlerin deneyimsizlikten, bilgi eksikliğinden kaynaklanan sorularını yanıtlayarak yönlendirirdi.

27. Alınan bu karar, savaşta askerin daha çok ölmesine yol açtı.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdaki değişikliklerin hangisiyle giderilebilir?

- A) "bu" sözcüğü atılarak
- B) "daha çok" sözü "askerin" sözcüğünden önce kullanılarak
- C) "yol açtı" sözü yerine "neden oldu" sözü getirilerek
- D) "alınan" sözcüğü atılarak
- E) "savaşta" sözcüğü "askerin" sözcüğünden sonra kullanılarak

28. I. Onun da görüşlerini öğrenmek, yararlanmak istediler.
II. Herkes birbirine zarar vermeden yaşamayı başarabiliyorlar.
III. Onun aramızdan ayrılması yalnız bizim için değil, tüm toplum adına büyük bir kayıptır.
IV. Arkadaşının sıkıntı çektiğini biliyor, sezdirmeden yardım ediyordu.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde anlatım bozukluğu, tümleşeksizlikten kaynaklanmaktadır?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) I. ve IV.
- D) II. ve IV. E) III. ve IV.

29. Söz konusu yazarla benim düşüncelerimiz hatta duygularımız birbirine benziyor.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

- A) İyelik eki almış kişi zamirinin gereksiz kullanılmasından
B) Özneyle yüklem arasında uyumsuzluk olmasından
C) Gereksiz yere bağlaç kullanılmasından
D) Yüklemde anlam kayması olmasından
E) Belirteç eksikliğinden

30. (I) Sabahları, gecenin nemiyle ürpermiş çimenler üzerinde yürüyüş yapıyorum. (II) Hava saydam; gün ışığı, gözleri kamaştıran güçlü bir aydınlık yayıyor ortalığa. (III) Ağaçlar çiçekte, tepelerin kadifemsi koyu maviliğine gururla yaslanmışlar. (IV) Öğle vakti balkonda oturup kemiklerimi bahar güneşinin sıcaklığına bırakıyorum. (V) Yaşlanıyorum; ama aynalarda göremediğim bir genç kız var içimde.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde insana özgü nitelikler, başka varlıklara aktararak verilmiştir?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) II. ve IV.
D) III. ve IV. E) IV. ve V.

31. (I) Günlük tutan bir yazar, yapıtlarında açığa vurmak istemediği kimi duygu ve düşüncelerini günlüğünde yansıtabilir. (II) Okuduğu yapıtlara yönelik, gerçekte neler düşündüğünü dile getirebilir. (III) Bazı durumları bilerek ya da bilmeyerek çarpıtabilir. (IV) O, birçok ayrıntının arasından asıl anlatılmak isteneni bulma çabasındadır. (V) Bir gün bunları yayımlarsa, okurların bu nedenle kendisinden soğuyacağını düşünür. (VI) Günlük tutan birçok yazar vardır; ama bu düşünceyle, günlüklerini yayımlayanlar azdır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

32. (I) Ulusal güvenliğin, ekonominin ve zenginliğin çarkları artık bilgiyle dönüyor. (II) Bilgiyse, üretilen bir şey. (III) Bilginin değeri yükseldikçe, onu elinde tutan bireylerin ve ulusların bahtı açılıyor. (IV) Bilim insanına hemen her çağda gereksinim duyulmuştur; ancak bilgi toplumunda bu gereksinim kat kat artmaktadır. (V) Günümüzde gerçekçi toplumlar bu gereksinimi karşılamaya çalışıyorlar. (VI) Yeterli sayıda ve nitelikte bilim adamı olmayan alanlarda bilim adamı yetiştirme çalışmalarına hız veriyorlar.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

33. (I) Öncelikle, eleştireceği yazarın sanat ve dünya görüşünü kavramaya çalışır. (II) Sonra sanatçıyla ve onun yapıtlarıyla ilgili izlenimlerini toplumsal açıdan değerlendirmeye yönelir. (III) Bir yazarın bir yapıtını hiçbir zaman tek başına ele alıp incelemeyebilir. (IV) Bir romancının, bir öykücünün yeni bir yapıtını eleştirirken daha öncekilerle karşılaştırır. (V) Yapıtın hangi açılardan geliştiğini ya da geride kaldığını belirtir. (VI) Yazarın kendini aşma çabalarını ya da yinelemelerini gösterir. (VII) Bunları yaparken ne denli nesnel olmaya çalışırsa çalışsın yine de öznellikten kurtulamaz.

Yukarıdaki parçadan numaralanmış cümlelerden hangisi çıkarılırsa, parçanın anlamında büyük bir değişme olmaz?

- A) II. B) III. C) V. D) VI. E) VII.

34. Hepimiz bencillikten yakınıyoruz. Herkesin yalnızca kendisini düşündüğünü, kendisinden başkası yokmuş gibi davrandığını görüyoruz. Bu tutumu eleştiriyoruz; ama görüyoruz ki eleştirinin pek bir yararı olmuyor. Çünkü bencillik azalacağı yerde giderek yaygınlaşıyor. Bu duruma karşı önlem almıyor, sadece yakınmakla yetiniyoruz. ----

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygun olur?

- A) Bencil insan, kendisini koruma güdüsüyle kendine güvensizlik arasında sıkışmıştır.
B) Bencilliğin birey olma yetkinliği kazanamamış kişilerde sık görüldüğünü biliyoruz.
C) Bencil kişilerin, her olayı, her durumu, her insanı kendi çıkarı için kullandığını unutmamalıyız.
D) Bencilliğin nelerden kaynaklandığını, neden yaygınlaştığını düşünmüyoruz.
E) Bencil kişiler kendilerinden başkalarına değer vermeyi bilmezler.

35. Yazar, öyküsüne kahraman olarak seçtiği kişinin yalnızlığını ve çevresindekilerle iletişim kuramayışını yansıtmak istiyor. Bunun da ötesinde, onun, insana özgü sıcaklıktan yoksun, insanları sevmeyen ve çıkarıcı bir genç olduğunu vurguluyor.

Bu parçada sözü edilen öykü kahramanı, aşağıdakilerin hangisinde betimlenen kişi arasında bir benzerlik kurulabilir?

- A) Köyün yaşlılarına göre, konuşkan, kendine güvenen; ama başına buyruk bir gençti.
B) Eline çok az para geçmesine karşın en ağır işlerde özveriyle çalışır; başka bir yerde çalışmayı düşünmezdi.
C) Yanında çalışanlara iş ortamında oldukça ölçülü davranıyor, iş dışında ise onları arkadaş gibi görüyordu.
D) İnsanlardan çok doğaya yakın, tüm canlılara karşı sınırsız bir sevgi duyan, kendine özgü biriydi.
E) Kendine yarar sağlamayan bu insanların arasında bulunmak, onlarla konuşmak istemiyor; onlara karşı hiçbir olumlu duygu beslemiyordu.

36. Öykü yazmada başarılı olmuş bir yazara; "Artık roman yazma zamanınız geldi." demek ya da "Artık ondan romanlar bekleyebiliriz." gibi sonuçlara ulaşmak bir yazı türünü ötekenden üstün tutmak anlamına gelir. Öykü ile roman ayrı türlerdir. Ortak paydaları ise bir kurguya dayanmaları ve düzyazı olmalarıdır. Her iki türde de başarı, yazarlarının ustalığında yatmaktadır.

Bu parçada, aşağıdaki yargılardan hangisine karşı çıkılmaktadır?

- A) Yazarlar, başarılı olacakları alana yönlendirilmelidir.
B) Roman yazmak, öykü yazmaktan zordur.
C) Yazarlar, deneyim kazandıkça farklı yazı türleri denerler.
D) En çok tutulan yazınsal türlerden biri romandır.
E) Öykü yazmak bir birikim gerektirir.

37. Özyaşamöyküsü yazmak kolay değildir. İnsan, çoğu kez nesnellliğini koruyamaz; benmerkezci duruma düşebilir. Yazarımız bu gerçeği iyi kavramış. Olabildiğince kendini öne çıkarmadan, ama kendi hakkını da yedirmeden, yaşadıklarını yazmış. Hem de çok etkileyici biçimde yazmış. Genç, yaşlı öğretmenler, hele öğretmenliğe hazırlanan gençler, okuyun bu kitabı. Yolunuz aydınlanacak; gerçekten dolu bir yaşamın ne olduğu, nasıl olması gerektiği kafanızda belirginleşecektir.

Bu parçada, özyaşamöyküsü yazmanın güçlüğü, aşağıdakilerden hangisine bağlanmaktadır?

- A) Olayları yansıtırken, kişisel görüşleriyle gerçekler arasında denge sağlamaya
- B) Olayları belirli bir meslek grubunun bakış açısıyla yansıtmaya
- C) Gerçekleri gizleyebilmek için duygusallığa ağırlık vermeye
- D) Yalnızca tanık olunan olayları anlatarak kitabın kapsamını daraltmaya
- E) Okura yol göstermeyi amaçlayarak kendini ikinci plana atmaya

38. Bir şiirin alinyazısını önceden kestirme olanağı yoktur. Bu gerçek, "Han Duvarları" için de geçerliydi elbette. 1924'te yazılan bu şiir, birçok yönüyle güncelliğini yitirmesine karşın günümüzde hâlâ okunuyor, tanınıyor. Peki, hangi nedene bağlanabilir bu? Yoksa "Han Duvarları"nın da N. Kemal'in "Vatan Kasidesi", T. Fikret'in "Promete", M. Âkif'in "Çanakkale Şehitleri" adlı şiirleri gibi gizli bir yaşama gücü mü var? Ona bu gücü kazandıran ne?

Bu parçaya göre, şiirle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Değer kazanması zaman alır.
- B) Belirli temaları işleyenler daha çok sevilir.
- C) Yazıldığı günlerde ünlenenler kolayca unutulmaz.
- D) Kalıcılığını sağlayan etkenleri belirlemek güçtür.
- E) Her biri biçim ve içerik yönünden farklı özellikler taşır.

39. Bu sanatçı, kültürel yapısına yabancı olmadığı bir coğrafyanın insanını anlatmıştır. Bu coğrafyanın ağıtlarını, efsanelerini, türkülerini, masallarını, inançlarını kısacası düşünme biçimini çok iyi bilmektedir. Bu yüzden romanlarında, kahramanlarına, kendi bilinçlerinin sınırı içinde bir dünya kurmuştur. Halk düşüncesinin işleyişini çok iyi yakalayan yazar, yapıtlarında efsaneleştirilmeyi, Anadolu insanının kendi gerçekliği açısından ele almıştır. İşte sanatçı bu nedenle benzersiz kalabilmiştir.

Bu parçada sözü edilen sanatçının başarısının temelini aşağıdakilerden hangisi oluşturmaktadır?

- A) Kahramanlarının, çevreleriyle olan ilişkilerinden çok, kişilik özelliklerine önem vermesi
- B) Anlattığı insanları, kültürel birikim ve düşünce açısından iyi tanıması
- C) Her bölgenin kültürel yapısının kendine özgü nitelikler taşıdığına bilincinde olması
- D) Birlikte yaşadığı insanları anlatmanın daha kolay olacağını fark etmiş olması
- E) Halkı, toplumun kültür değerlerinin bir ürünü olarak ele alması

40. Bir eleştirmen, kendi görüşlerini kabul ettirmek için okuyucuyu zorluyorsa yanlış yoldadır. Çünkü eleştirinin amacı okuyucuyu etkilemek değil, onu birlikte düşünmeye yönlendirmek olmalıdır. Önemli olan, değerlendirme yapmaktan çok, yaşanan düşünme sürecine okuyucunun katılımını sağlamaktır. Eleştirmenden beklenen ----.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) okuyucuya yapıtla ilgili bilgiler ve ipuçları sunmaktır
- B) eleştirdiği yapıtla okuyucu arasında köprü kurmaktır
- C) okura, okuduğunu bağımsızca değerlendirme olanağı tanımaktır
- D) okuru koşullandırmadan yapıtı değişik açılardan tartışmaktır
- E) okurun dünya görüşüne belli bir yön vermektir

41. Edebiyat yapıtlarını açıklamak, yorumlamak, değerlendirmek ve sınıflandırmak amacını taşıyan yazılar vardır. Bu yazıları, "edebiyat eleştirisi" adı altında toplayabiliriz. Edebiyat eleştirisi içinde daha çok denemeler, kitap tanıtma yazıları ve bilimsel araştırmalar yer alır. Bu yazılar, en öznel izlenimlerden en nesnel değerlendirmelere değin uzanan geniş bir yelpaze içinde karşımıza çıkar. Bu açıklamalardan da anlaşılacağı üzere bu yazılarda ----.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) değişik anlatım yöntemleri kullanılır
- B) ele alınan konuların sınırı oldukça geniştir
- C) doğruluğu kanıtlanabilecek görüşlere ağırlık verilir
- D) okurları bilgilendirmek ön plana çıkar
- E) asıl amaç, yapıtların gereği gibi tanıtılmasıdır

42. Düşüncenin en iyi biçimde, insanın kendi anadilinde oluşup geliştiğini söylerdi. Anadile yaslanmayan bir anlatımın sağlam olmayacağını savunurdu. Daha da ileri gider, anadiline saygının en büyük erdem olduğuna inanır, onu yurtseverlikle eşdeğer tutardı. Bilimsel çalışmalarında olduğu kadar günlük yaşamında da dile büyük bir özen gösterirdi. Kimi zaman bir sözcüğe takılır, düşüncesini açık seçik yansıtmak için bir anlatım biçimini buluncaya değin günlerce çalışırdı. Düşünsel tutarlılığın ancak dilsel tutarlılıkla gerçekleşebileceğine inanırdı.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Anadilin, insanın duyarlığı üzerindeki etkisine
- B) Sözcük seçiminde gösterilen titizliğe
- C) Dil ile düşünce arasındaki ilişkiye
- D) Anlatımla anadil arasındaki bağa
- E) Dili doğru ve düzgün kullanmanın önemine

43. O, aslında yazdığı öykülerde, oyunlarda, romanlarda da bir ozandır. Diline, dildeki uyuma, musikiyi sağlayan öğelere öncelik veren bir düzyazı ustasıdır. Bu yönden düzyazıyla oluşturduğu yapıtlarda da ozanlığı öne çıkar. Sözcükleri bir imikten geçirecek damıtır; böyle bir damıttan geçmemiş hiçbir sözcüğe yer vermez yapıtlarında. Düzyazılarında da iyi bir söz işçisidir, tıpkı şiirlerindeki gibi.

Bu parçada, sözü edilen sanatçıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Değişik türlerde ürünler verdiğine
- B) Şiirselliğinin her ürününe yansıdığına
- C) Kulağa hoş gelen sesler içeren sözcükler kullanmaya özen gösterdiğine
- D) Yapıtlarında kullandığı dili inceden inceye işlediğine
- E) Belirli kalıpların dışına çıkmadığına

44. Bana göre yeni öykücüler "ben"li anlatımın dışına çıkamıyor, "ben" dışındaki yaşamın öykülerine girmesine izin vermiyorlar. Bazen öykünün içine kulaktan dolma ve taşıyamayacağı ağırlıkta felsefe koyuyorlar. O felsefe de öyküye yedirilmiş olmuyor. Bu yüzden yazdıklarının öykü mü, ruhsal çözümleme mi, deneme mi olduğunu bilemiyorlarsunuz.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada sözü edilen öykücülere yöneltilen eleştirilerden biri değildir?

- A) Yazdıklarını kendileriyle sınırlı tutmaları
- B) Öykülerin düşünsel bütünlükten yoksun olması
- C) Özümsememiş bilgi ve düşüncelere yer vermeleri
- D) Sözcük seçiminde gerekli özeni göstermemeleri
- E) Belirli bir yazınsal türün ilkelerine bağlı kalmamaları

2 MAYIS 1999
ÖSS CEVAP ANAHTARI

SÖZEL BÖLÜM

1. A	31. C	61. A
2. B	32. C	62. D
3. D	33. B	63. B
4. A	34. D	64. A
5. E	35. E	65. C
6. B	36. B	66. D
7. C	37. A	67. C
8. D	38. D	68. E
9. C	39. B	69. D
10. B	40. E	70. A
11. E	41. C	71. E
12. D	42. A	72. B
13. C	43. E	73. B
14. C	44. D	74. D
15. C	45. D	75. C
16. A	46. C	76. E
17. C	47. B	77. A
18. B	48. A	78. B
19. D	49. E	79. E
20. E	50. B	80. A
21. A	51. C	81. C
22. D	52. A	82. D
23. E	53. D	83. B
24. B	54. B	84. A
25. D	55. C	85. E
26. E	56. D	86. B
27. B	57. C	87. C
28. C	58. E	88. D
29. A	59. A	
30. B	60. E	

SAYISAL BÖLÜM

1. B	31. D	61. B
2. E	32. B	62. C
3. A	33. E	63. B
4. D	34. C	64. D
5. C	35. A	65. B
6. A	36. E	66. C
7. E	37. C	67. D
8. B	38. A	68. E
9. E	39. D	69. C
10. D	40. B	70. D
11. A	41. C	71. B
12. C	42. B	72. A
13. D	43. E	73. C
14. B	44. C	74. D
15. C	45. C	75. A
16. A	46. C	76. E
17. C	47. E	77. E
18. A	48. B	78. A
19. E	49. E	79. D
20. B	50. A	80. B
21. D	51. D	81. C
22. B	52. E	82. E
23. E	53. C	83. D
24. A	54. A	84. B
25. C	55. D	85. A
26. A	56. A	86. C
27. E	57. E	87. E
28. B	58. C	88. D
29. C	59. D	
30. A	60. B	